č. 18/2025 | 16. 12. 2025

CzechGlobe
Ústav výzkumu
globální změny AV ČR

INTERSUCHO

Týdenní aktuality

nejen o suchu, požárech,
horku a změně klimatu

Letošní rok bude v Česku opět patřit k těm teplejším. Chladnější období může nastat až na přelomu roku. Intenzita sucha v povrchové vrstvě se začíná zhoršovat zejména ve střední Evropě. Předpověď požární sezóny v USA.

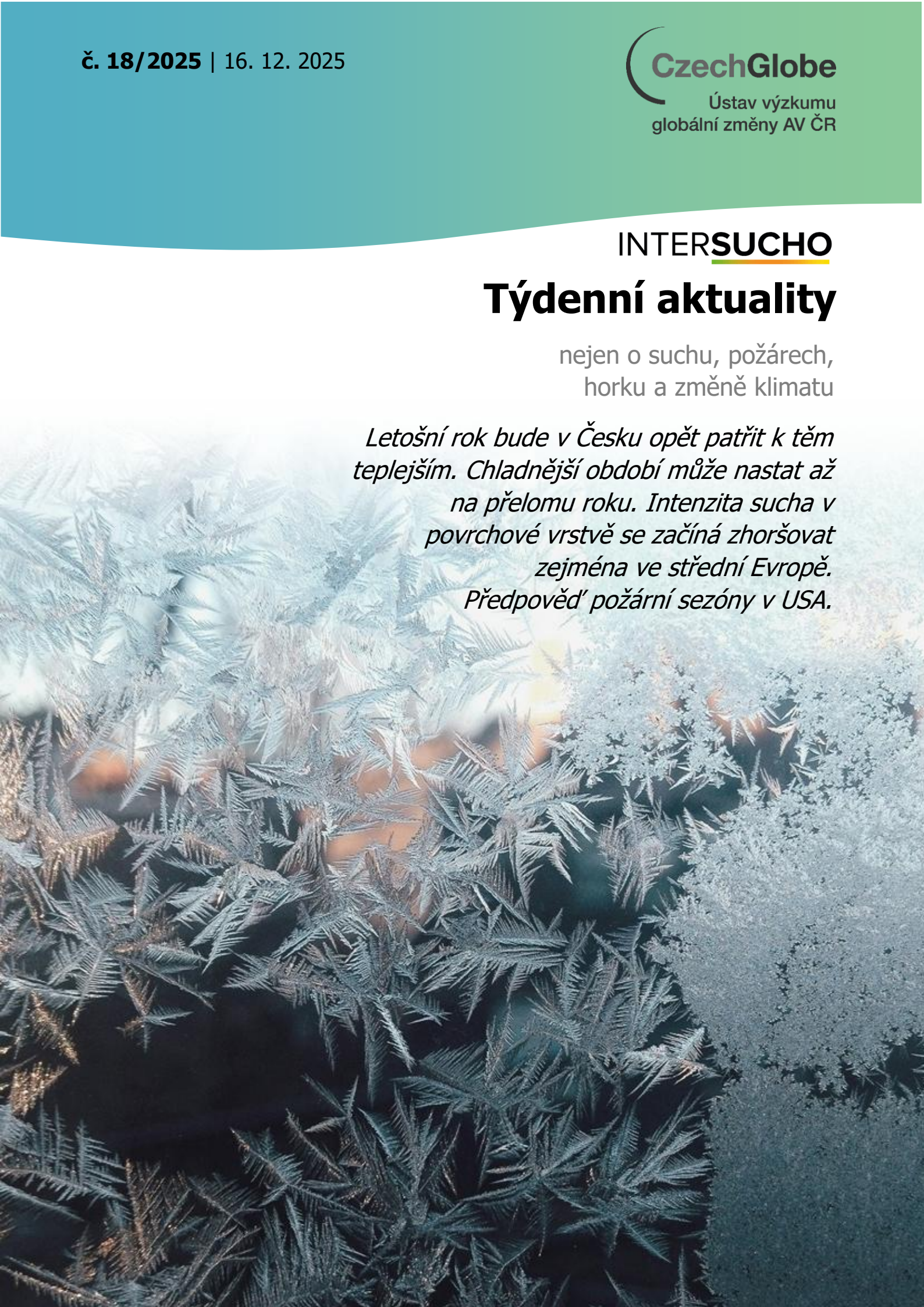

Obsah

Intenzita sucha ve střední Evropě 3

Předpověď požární sezóny v USA 4

Austrálie: Lesní požáry 4

Hoří víc, když vypalujeme? 5

Bezpečnost hasičů v digitální éře 5

Letošní rok bude v Česku opět teplejší 7

Teplotní výhled 8

Stav půdní vláhy v posledním půlroce 10

Intenzita sucha v povrchové vrstvě se začíná zhoršovat zejména ve střední Evropě

Aktuální předpověď naznačuje zvyšující se intenzitu sucha v povrchové vrstvě půdy (0–40 cm), která by se měla v následujících 9 dnech rozšiřovat zejména ve střední Evropě (Německo, Polsko, Česká republika), ale také v Rumunsku.

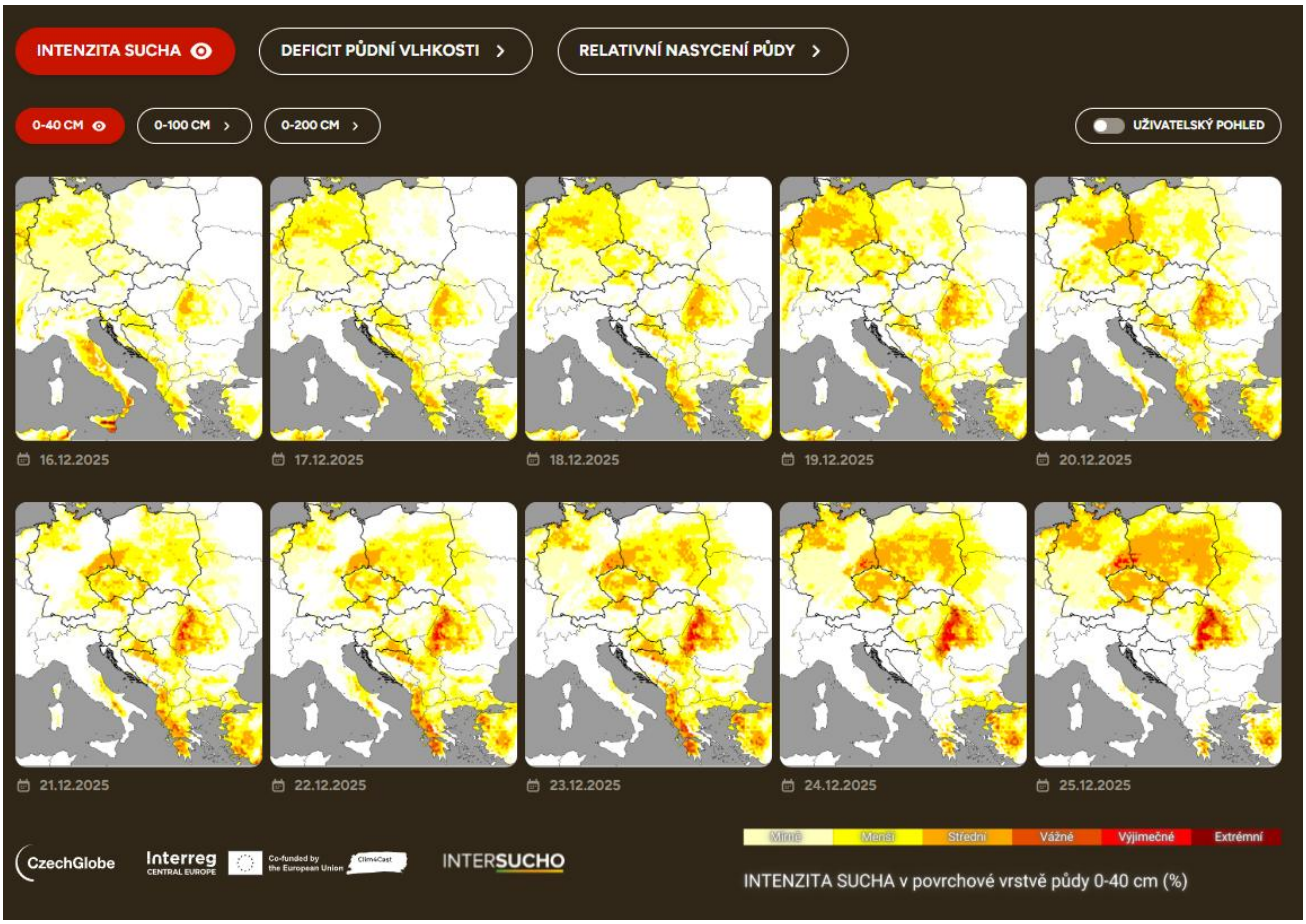

Pro více dění v Evropě sledujte náš [web]

Předpověď požární sezóny v USA: klidný závěr roku, rizikové jaro

Požární aktivita ve Spojených státech zůstala do konce listopadu nízká. Celková spálená plocha je výrazně pod desetiletým průměrem, přestože počet požárů byl nadprůměrný. Listopad přinesl velmi rozdílné srážkové podmínky – výrazně nadnormální srážky zasáhly zejména Kalifornii a Arizonu, kde místy spadlo více než čtyřnásobek obvyklého množství. Naopak většina východních a jižních oblastí USA zůstala sušší než obvykle.

Sucho celkově zasahuje více než 43 % území USA. Přetrvává ve většině západních států, i když v Kalifornii bylo na mnoha místech zcela odstraněno. Zhoršení sucha je patrné především v jihovýchodních státech, podél severovýchodního pobřeží Mexického zálivu a v jižních Pláních. Nově se sucho rozvinulo také v horním Středozápadě, zatímco v severovýchodních státech došlo k mírnému zlepšení.

Klimatická situace je nadále ovlivněna slabou La Niñou a negativní fází pacifické dekadální oscilace. Zima by měla být teplejší než obvykle na jihu USA a podél východního pobřeží, zatímco severozápad a severní Pláně mohou zaznamenat chladnější období. Srážky se očekávají podnormální zejména v jižním pásu USA od jihozápadu po Mexický záliv, s největší pravděpodobností sucha na jihovýchodě. Naopak severozápad USA, severní Pláně, oblast Velkých jezer a povodí Ohia by měly být vlhčí než obvykle.

Požární riziko zůstane během zimy ve většině země sezónně nízké, nicméně od prosince se očekává nadprůměrný požární potenciál v částech jižních Plání a u pobřeží Mexického zálivu. V lednu se zvýšené riziko rozšíří na Floridu a v únoru a březnu zasáhne rozsáhlejší území jižních Plání, jih Texasu, jihovýchod USA a Portoriko. Některé centrální oblasti, zejména v povodí Ohia, by měly díky vlhčí zimě zaznamenat naopak nižší než obvyklé riziko požárů.

Austrálie: Lesní požáry

Od 5. prosince způsobila vlna veder a silný vítr vznik nejméně 75 lesních požárů na jihovýchodě Austrálie. Nejvíce zasaženým státem je Nový Jižní Wales, kde bylo zničeno přibližně 20 domů. Dalších 19 domů shořelo při samostatném požáru v oblasti Dolphin Sands na Tasmánii. Přinejmenším jedna osoba přišla o život.

Hoří víc, když vypalujeme?

Výzkumy z posledních let zpochybňují tradiční názor, že snižování množství paliva pomocí řízeného vypalování automaticky snižuje riziko lesních požárů. Poslední studie australských univerzit (Australian National University a Curtin University) ukazuje, že řízené požáry mají jen malý vliv na celkovou rozlohu požárů a že lesy jsou nejvíce náchylné k požárům v období desetiletí po vypálení, zatímco staré, dlouho „nevypalované" lesy hoří méně. Nová studie tvrdí, že většina spálených ploch v jihozápadní Austrálii je způsobena právě řízeným vypalováním nebo požáry, které se během vypalování vymkly kontrole. Autoři odhadují, že ukončení plošného vypalování by snížilo roční rozsah požárů až o 87 %, a to i v budoucím teplejším klimatu. Výzkumníci doporučují místo vypalování investovat do rychlé detekce požárů, lepšího vybavení hasičů a nových technologií. Úřady Západní Austrálie však s těmito závěry nesouhlasí a tvrdí, že řízené vypalování je klíčové pro omezení rozsahu a intenzity požárů. Spor mezi vědci a státní správou tak nadále pokračuje.

Bezpečnost hasičů v digitální éře

Zakladatel Wildfire Today dlouhodobě prosazoval tzv. „svatý grál" bezpečnosti hasičů – systém, který by v reálném čase sledoval polohu hasičů, techniky i samotného požáru a poskytoval tato data velitelům zásahu. Podle něj všechny potřebné technologie existují a takovýto systém by mohl zachraňovat životy a zabránit tragédiím.

Společnost RoGO Communications nyní tvrdí, že se tomuto cíli výrazně přiblížila díky technologii DropBlock 2.0, vyvíjené s podporou NASA. Zařízení umožní sdílení GPS poloh všech jednotek, techniky, klíčových míst i aktuálních dat o počasí přímo během zásahu. Projekt je ve fázi vývoje a jeho nasazení se plánuje v rámci nové americké lesní požární služby, s možným rozšířením i do zahraničí. Technologie vznikla jako reakce na tragické požáry, při nichž zahynuli hasiči, a jejím cílem je zvýšit bezpečnost v terénu.

Podívejte se také na aktuální stav rizika šíření požárů ve světě.

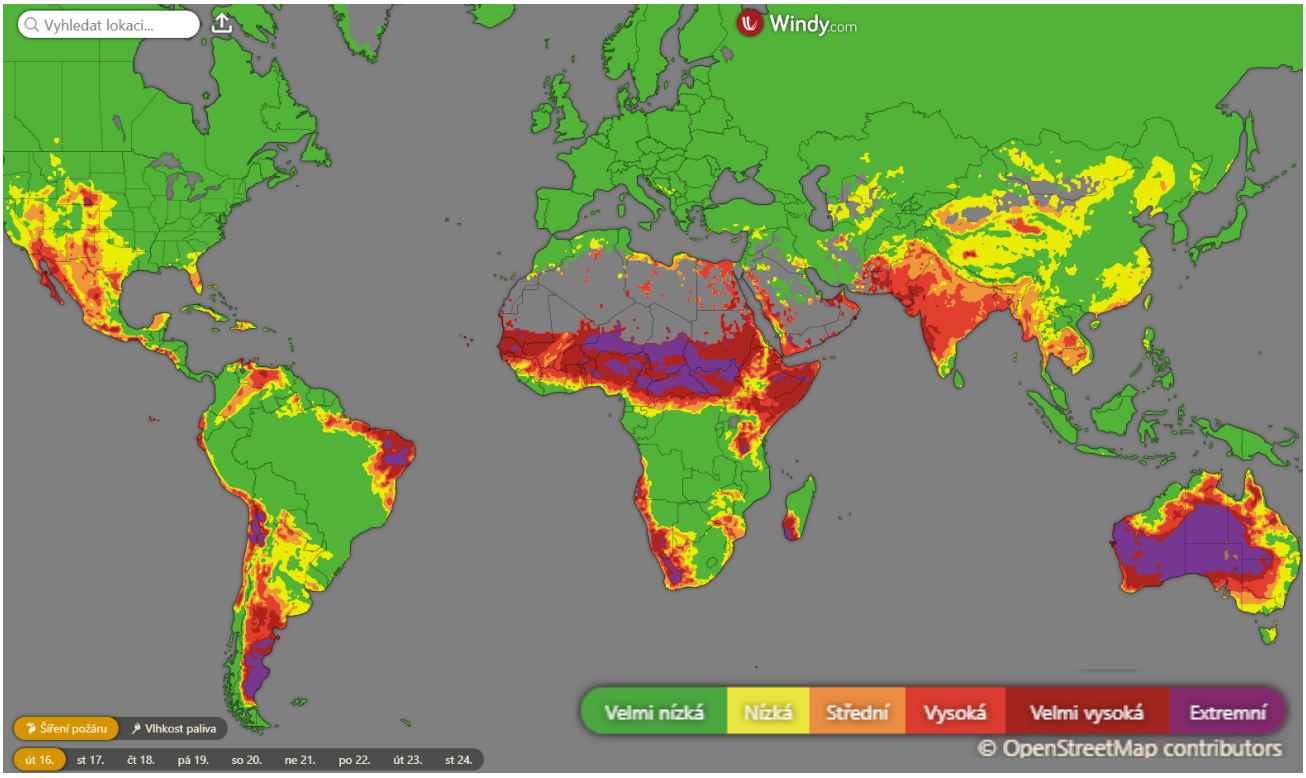

Pro více dění ve světě sledujte náš **web**

Windy.com

Letošní rok bude v Česku opět patřit k těm teplejším

Letošní rok se mnohým zdá chladný, ale realita je naprosto odlišná. Toto vnímání je dáno hlavně tím, že poslední dva roky byly rekordně teplé. Podle předběžných výsledků bude letošek na druhé nejdelší měřicí řadě v republice (Brno) pravděpodobně teplejší než průměr let 1991–2020 i 1961–1990. Momentálně se odhaduje, že oproti průměru let 1991–2020 bude tento rok teplejší o 0,7 °C a oproti průměru let 1961–1990 o 2,1 °C. Oproti průměru teplot v 19. století je nyní odchylka dokonce 2,8 °C. Pokud by se tyto odhady potvrdily, byl by letošní rok 11. nejteplejší od roku 1800. To se však do konce roku může ještě mírně změnit. Chladnějšími roky byly například roky 2021 či 2013.

Poslední celá dekáda 2011–2020 byla výrazně teplejší než všechny předešlé a v tomto období se oteplovalo dvakrát vyšší rychlostí. Nyní jsme v polovině dekády, která je teplejší než ta předešlá, tedy míří k dalším rekordním hodnotám a odpovídá tak výhledu klimatických modelů. Samozřejmě v dalších 5 letech mohou přijít i chladnější roky a rekord vůbec nastat nemusí. Trend oteplování je jasný, ale variabilita stále zůstává.

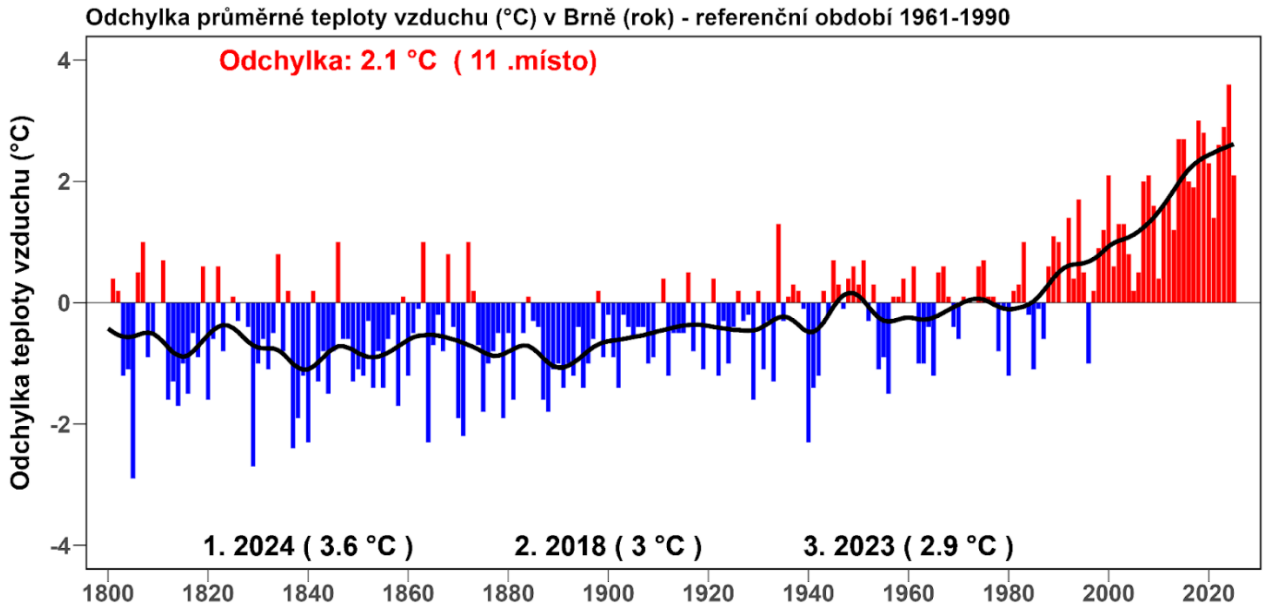

Chladnější období může být až na přelomu roku

Střednědobý výhled do 31. prosince předpokládá, že období do Štědrého dne bude teplotně nadprůměrné, ale poté se teploty začnou vracet k průměrným hodnotám a ke konci roku dokonce k podprůměrným (oproti průměru období let 1991–2020). Navazující dlouhodobý výhled až do 26. ledna předpokládá, že teploty vzduchu budou v první polovině ledna podprůměrné, poté se vrátí k normálu (oproti průměru období let 1993–2016). U dlouhodobějších předpovědí je však nutno počítat s velmi značnou nejistotou, a to platí i o tomto výhledu.

Níže je možné vidět výhled odchylky teploty vzduchu na vánoční týden (22.–29. 12.) podle modelu ECMWF.

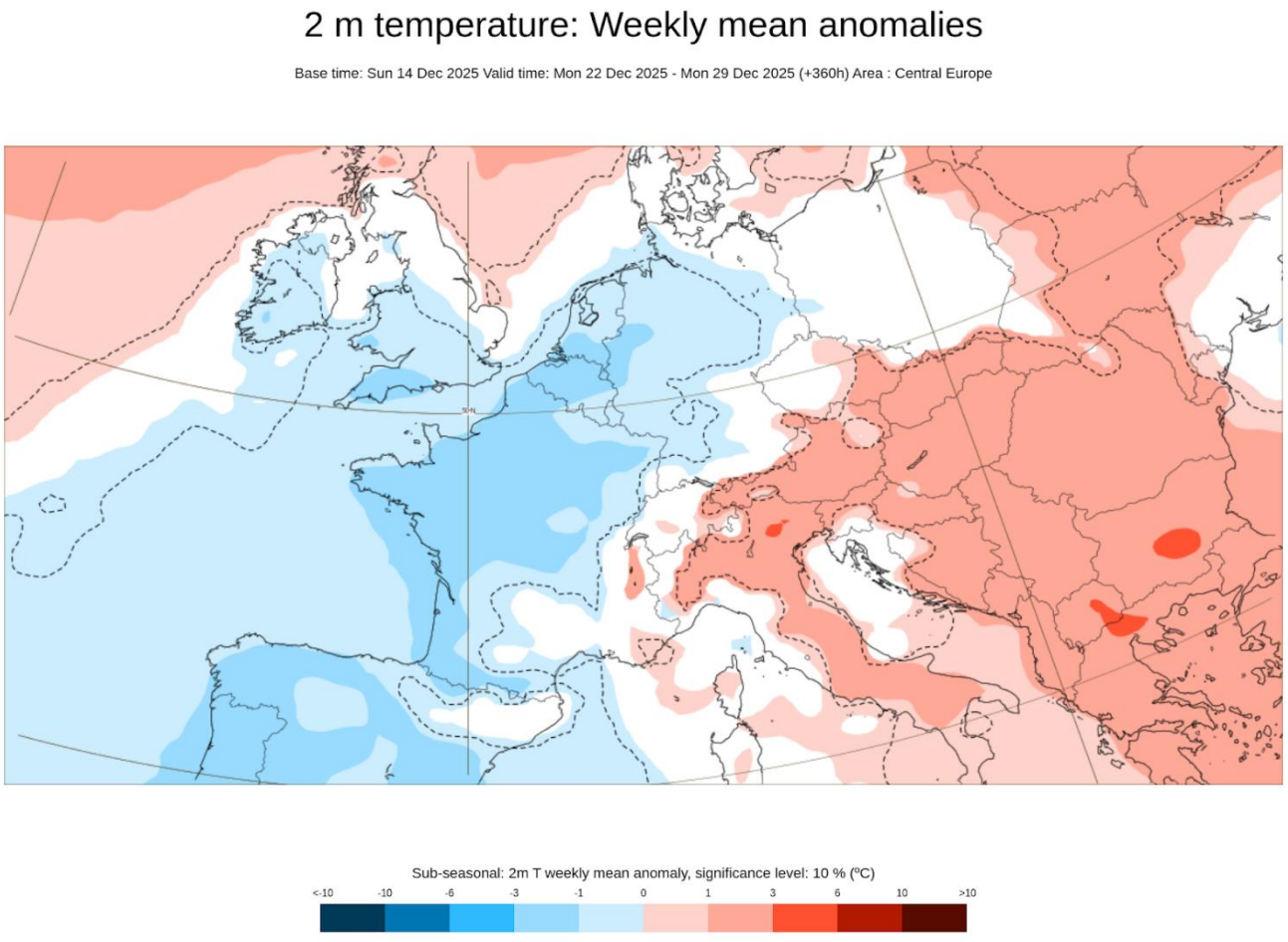

© 2025 European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF)
Source: www.ecmwf.int
Licence: CC BY 4.0 and ECMWF Terms of Use (https://apps.ecmwf.int/datasets/licences/general/)
Created at 2025-12-15T05:23:16.578Z

Dále následuje výhled odchylky teploty vzduchu na přelom roku podle modelu ECMWF.

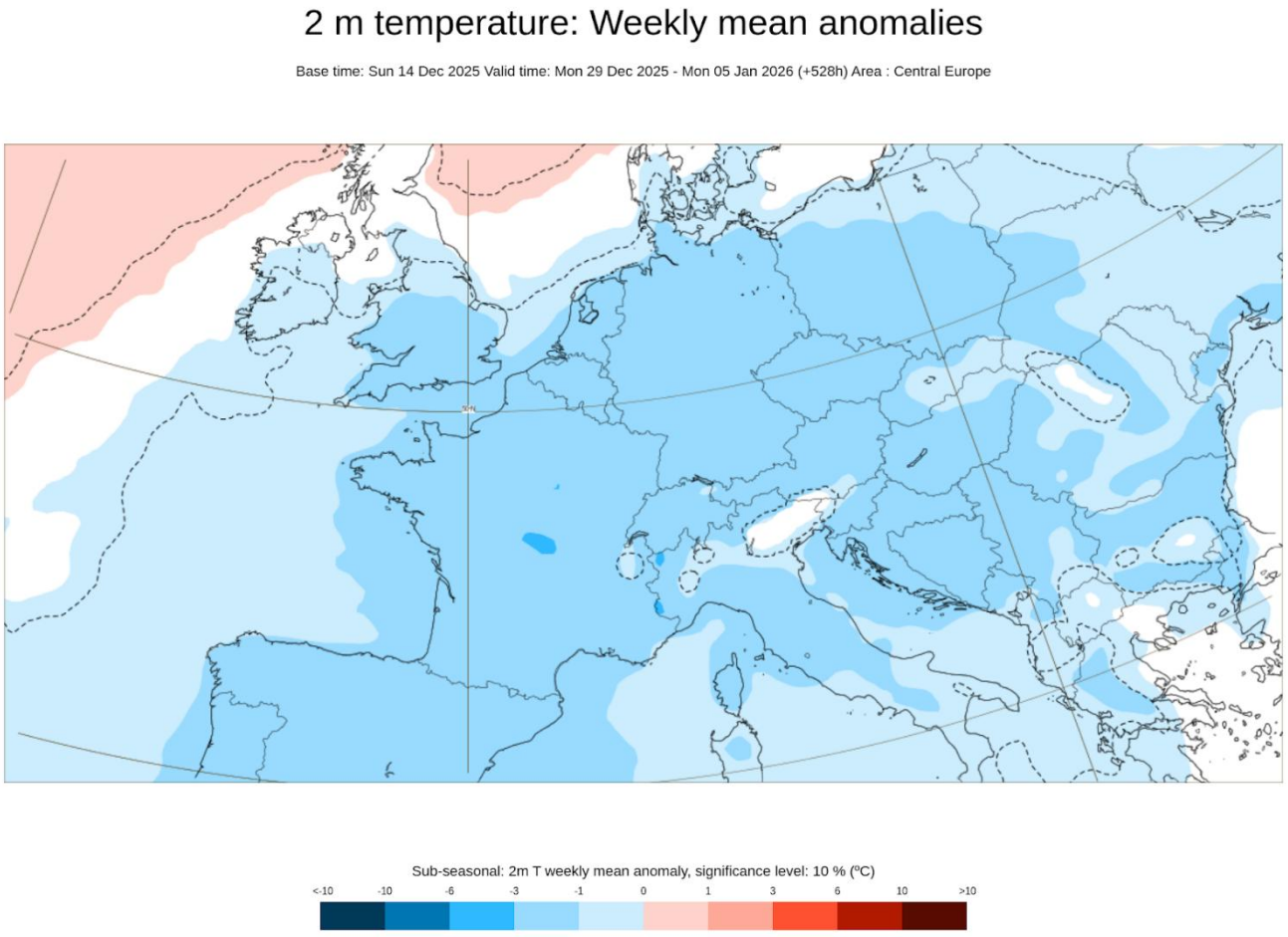

Třetina území republiky měla v posledním půlroce alespoň polovinu období málo půdní vláhy

V posledním půlroce se sice půdní sucho příliš nevyskytovalo, i tak ale kvůli přetrvávajícímu nedostatku srážek trpěla půda nedostatkem vláhy, tedy stavem, kdy se relativní půdní vlhkost pohybovala pod 50 %. Nejhorší situace z hlediska půdního sucha za posledních šest měsíců byla zaznamenána koncem června a poslední epizoda pak koncem srpna. Poté se již půdní vláha významně neodchylovala od obvyklých hodnot. Na 35 % území republiky trval nedostatek půdní vláhy v posledním půlroce alespoň tři měsíce. Na 2 % území pak prakticky celé období. Nejhorší situace byla na závětrné straně Krušných hor a také na Znojemsku a Břeclavsku.

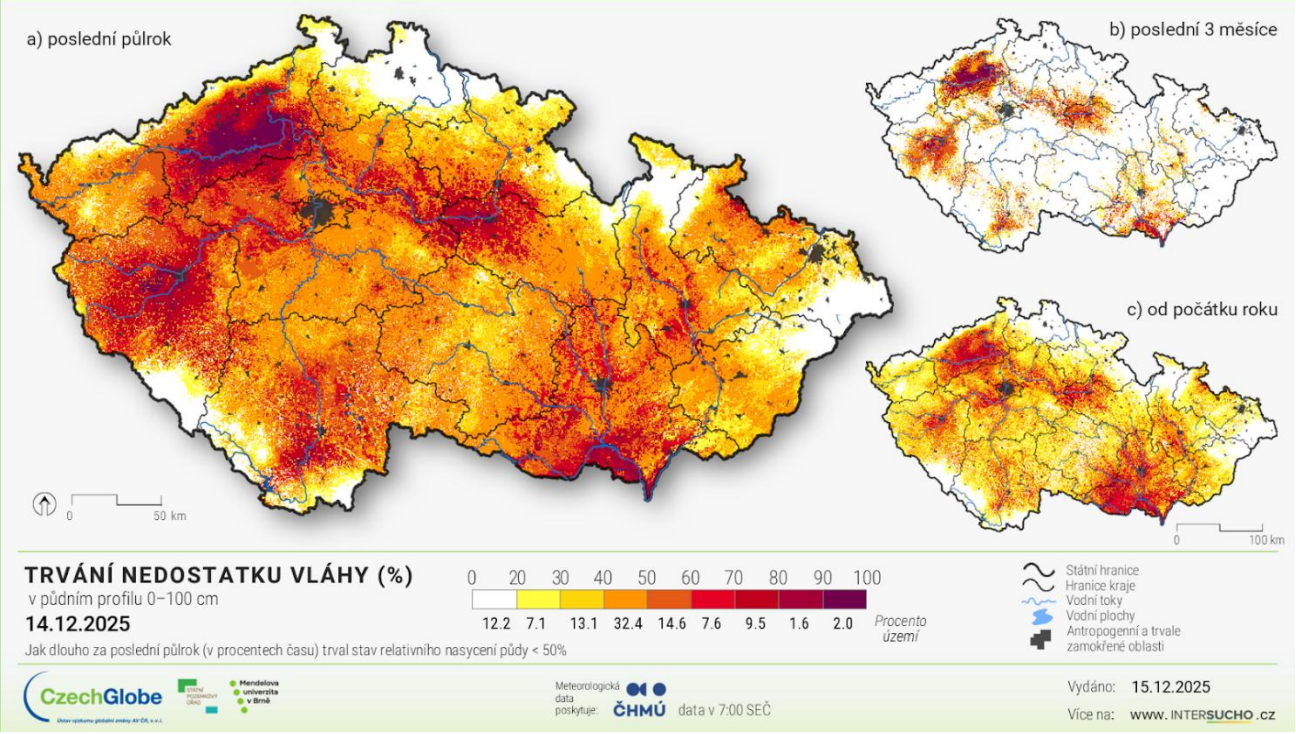

Pro více denních informací sledujte náš **web**
INTERSUCHO

Děkujeme, že nás čtete.

Další týdenní aktuality připravíme *6. ledna 2026.*

Kontakt

Máte jakýkoli dotaz nebo nápad na zlepšení? Potřebujete se s námi spojit? Jsme tu pro vás.

Monika Hojdanová

+ 420 774 679 349
hojdanova.m@czechglobe.cz

Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.
Bělidla 986/4 a
603 00 Brno
CzechGlobe
CzechGlobe

Aktuální informace připravili

Lenka Bartošová
Monika Hojdanová
Václav Rára
Pavel Zahradníček

Buďte s námi v kontaktu také na platformě X

INTERSUCHO FIRERISK AGRORISK DendroNetwork

Intersucho FireRisk AgroRisk DendoNetwork

Zdroje

- *https://www.aon.com/en/*
- *https://www.charts.ecmwf.int/*
- *https://clim4cast.eu/*
- *https://www.intersucho.cz/*
- *https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/ae18e7*
- *https://www.nifc.gov/*
- *https://www.wildfiretoday.com/*
- *https://www.windy.com/*
- *fotografie na titulní straně: https://unsplash.com/*